

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De dispensatione illegitimi, parag. 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

sed semper cum suorum Prælatorum dispensatione.

§. V.

De legitimatione per rescriptum Principis.

1. Legitimatione concessa à Principe differt à dispensatione ab eodem concessa: hæc enim, a relictâ illegitimitate, habilem pronuntiat hominem ad aliquem effectum, ad quem antea erat inhabilis; ut si illegitimo concedat Pontifex, ut possit ordinari. At legitimatione tollit omnino inhabilitatem, undè, si est absolutè, seu totalis, concedit omnes effectus, qui legitimo solent convenire. Dixi (si est absoluta, &c.) nam potest Princeps aliquem legitimare, sed velle, ut non omnes effectus conveniant sic legitimo, sicuti fecit Pontifex legitimando Professum in Religione; qui tamen noluit, ut effectus acquirendi Prælaturas illi legitimationi conduceretur. Et Jura Civilia, quamvis naturalem filium legitiment per subsequens Matrimonium, tamen Sixtus Quintus noluit, ut haberetur effectus acquirendi dignitatem Cardinalitiam, ut supra indicavimus. Merito ergo absolutam legitimationem, ut distinctam à Dispensatione sic Tuscus

b Tuscus P.
Legitimat.
concl. 215.

Est donum Principis, quod, extincto impedimento illegitimitatis, restituit quempiam primævis Natalibus ac si ab ipsa sui conceptione fuisset legitimus.

2. Quoniam vero legitimatio, cum sit favor Principis tollens impedimentum, est ample interpretanda, Dispensatio autem, quia remanente impedimento, restringit leges affigentes multos effectus tali impedimento, est strictè interpretanda, ideo valde diligenter sunt verba Principis perpendenda, ex quibus colligatur, an rescriptum contineat legitimationem totalem, an legitimationem restrictam, an Dispensationem.

3. Et quidem, si Princeps absolutè dicat: Legitimo te ad omnia; & nihil addat, quod restringat, manifestè est totalis legitimatio. Si vero verba Principis prius significant legitimationem, & deinde addant restrictionem, erit legitimatio quidem, sed non totalis, ut, si Princeps dicat: Legitimum te pronuntio, dummodo ad talem dignitatem non assumaris. Vel: legitimo te, sed talem effectum legitimationis non habens,

At, si verba ejusdem Principis in eadem oratione dent legitimationem, & simul restrictionem, tunc erit dispensatio, ut si dicat: Legitimo te ad Beneficia, & dignitates, non autem ad Beneficia curata. Legitimo te ad Ordines tantummodo Minores, &c. Sed hæc minutius, lege apud a Sanc. aliosque.

4. Illud denique hic adverte diligenter, sed videndum latius apud citatos, cum Princeps sit alius Sæcularis, qualis est pro hac re nostra Rex v.g. alius Ecclesiasticus, qualis est summus Pontifex, adverte, inquam, legitimationem, etiam absolutam concessam ab altero ex his Principibus non tollere omnes effectus illegitimationis, sed eos tantum, ad quos se extendit ejus Principis auctoritas; neque enim legitimatus à Rege poterit Ordines suscipere, quia Rex non est supra Jus Canonicum, nec legitimatus à Pontifice potest succedere in bonis, vel officiis temporalibus, extra loca ipsi Pontifici temporali Jurisdictione subiecta.

§. VI.

De Dispensatione Illegitimi.

1. Remanente, ut modo diximus, illegitimitate, potest Princeps dispensare illegitimum, ut non obstante tali impedimento, aliquem vel aliquos actus exercere possit, à quibus per Illegitimationem erat arcendus.

2. Dispensatio autem, quamvis sit Beneficium Principis; est tamen, ut modo item innuimus, stricti Juris, & b odiosa, hoc est, strictè debet intelligi; Principis enim Beneficium tunc latissime interpretandum est, quando continet præjudicium solius concedentis, concediturque præter Jus, non verò, quando conceditur contra Jus, qualis est dispensatio, de qua nos loquimur, quæ conceditur relaxando jura lata contra Illegitimos, quos ipsa jura Irregulares constituunt.

3. Labor igitur noster in hoc paragr. erit, ut videamus, qua restrictione, vel ampliatione (quando verba non sunt clara) intelligenda sunt ejusmodi dispensationes circa Irregularitatem, de qua noster est sermo. Nec id melius effici posse video, quam subdendo sequentia, quæ ex data doctrina colliguntur; & adverte, hæc omnia usui esse, non solum pro dispensatione Irregularitatis ortæ ex Illegitimo Natali; verum etiam ex quocunque alio capite; hic

tamen

tamen signatè ponuntur, quia frequentius pro hoc capite peti, & concedi ejusmodi dispensationes solent.

Signa Dispensationis ampla, vel stricta.

4. Primo enim dispensatus ad Ordines (si nihil aliud addatur) intelligitur solum a dispensatus ad Primam Tonsuram, & ad Minores. Dico (si nihil aliud addatur) nam, si notum dispensanti fuerit, petentem dispensationem fuisse Ordinibus Minoribus initiatum, intelligitur de omnibus b Majoribus, secus dispensatio nihil operatur, & esset inanis.

5. Secundò. Dispensatus ad Ordines, atque adeo ut dictum est, ad Minores, non e intelligitur dispensatus ad Beneficia, quia, est res separabilis Ordo Minor à Beneficio, unde non sequitur, concedi hoc, si concedatur illud.

6. Tertio. Dispensatus ad Beneficium intelligitur solum dispensatus ad Beneficia simplicia.

7. Quarto, Dispensatus pari modo ad Beneficium, non e intelligitur, nisi ad simplex, non vero ad curatum, nec ad Canonicum, nec ad Dignitatem Ecclesiæ Cathedralis.

8. Quintò. Dispensatus ad Beneficia Sæcularia non intelligitur Dispensatus ad Regularia, etiam si ipse fiat Regularis.

9. Sextò. Universaliter Dispensatus in uno aliquo genere determinato v. g. ad Dignitates, non g intelligitur ad Beneficium Curatum, Dignitates enim in Cathedrali, vel Collegiata non includunt curam animarum.

10. Septimo. Dispensatus ad Dignitates, etiam si dicatur: *Dispensato te ad omnes Dignitates*, non b intelligitur ad Episcopatum, quia Episcopatus propriè non est Dignitas, sed culmen Dignitatis, licet, ut probabile contrarium admittat, & certè merito, Merolla. i

11. Contra, Dispensatus ad omnes Ordines, e intelligitur etiam de omnibus Sacris. Dispensatus ad Ordinem Superiorem v. g. Diaconatum intelligitur etiam de Inferioribus v. g. de Subdiaconatu, non vero de Superiore v. g. de Sacerdotio.

12. Dispensatus ad Clericatum, seu, ut fiat Clericus m intelligitur ex Sanchez de omnibus Minoribus, licet intelligi solum de Prima Tonsura teneant Aliqui. n

13. Dispensatus ad Ordines Sacros e intelligitur, etiam de Beneficio simplici, quia Ordo Sacer ex Jure semper debet ex a Tridentino

conferri possidenti Titulum Beneficii; habens enim Patrimonium, vel Pensionem, solum ex dispensatione Episcopi potest, ex eodem Concilio, promoveri.

a Trident. sess. 21. Ref. cap. 2.

14. An dispensatus ad Beneficium majus possit legitime suscipere Beneficium minus? v. g. Dispensatus ad Episcopatum possit suscipere Dignitatem Cathedralis Ecclesiæ, vel Dispensatus ad Archiepiscopatum possit suscipere Episcopatum, discrepant Doctores. Negant Sanchez, b aliique. Concedunt multi apud eundem Sanchez, quos sequitur latè Prates. c Id vide latius apud dictum Sanchez, & apud Merol. d

b Sanc. l. c. n. 32. Sayr. de Censl. 6. c. 11. nu. 22. 29. 30. c Prates. in manu. c. de Irreg. d. 2. p. c. 10. n. 19. d Merolla lo. cit. n. 66. e Supra e. 6. §. 3. n. 100.

15. Sed adhuc Quæres Primo, an Dispensatus ad Beneficium intelligatur dispensatus ad pensionem?

Respondeo. Nobis, qui sustinemus probabile e esse, Irregularem posse acquirere puram pensionem, etiam Ecclesiasticam facilis est hujus quæstionis reolutio. Dicimus enim superfluum nobis esse quærete, an Dispensatus ad Beneficium intelligatur dispensatus ad puram pensionem, Nos enim negamus ad acquirendam pensionem opus esse dispensatione. In sententia eorum, qui id non admittunt, is quærat, cui otium est id quærendi.

16. Quæres Secundo. Si Orator, id est, is, qui petit dispensationem, postulet absolute dispensari sibi in defectu Natalium, & Pontifex absolute respondeat: (Dispensamus) quomodo interpretanda est ejusmodi dispensatio?

Respondeo. De rigore Juris strictè, atque adeo ad unicum tantum actum, seu effectum, puta ad solum Ordines Minores propter rationem modo nu. 2. dictam. At de stylo Curia, large, atque adeo ad omnes effectus, quos Pontifex potest. Ratio est, quia Pontifex nunquam solet dispensare sic absolute (Dispensamus) nisi, quando vult habilem reddere Oratorem ad omnes effectus, à quibus Irregularis arcebat. Et sub hac distinctione interpretandi sunt Suar. f & alii, dum dicunt, Dispensationem absolute datam concedere omnes effectus.

f Suar. de Censur. d. 41. se. 3. n. 3. Sanchez l. c. nu. 8. Castrop. l. c. p. 10. n. 3. Meroll. l. c. nu. 47.

§. VII.

Quid exponere debeat Illegitimus, quando petit dispensationem.

Vbi

De illa clausula (*Dummodo incontinentia Paterna imitator non sit.*)

QUAMVIS, spectato Jure, aliqua possit tacere Orator, seu postulans Dispensa-